చలిచెలమ

హామేషా ఊళ్ళు తిరగడమంటే కొందరికి ఇష్టం. నాకూ ఇష్టమే! కానీ ఇష్టమున్నంతమాత్రాన సరిపోతుందా ఏమిటి? వీలుండద్దూ? నాకు లేనిదే అది! కానీ ఈ వీలు సంగతి లోకానికేం పట్టింది? ఏ కార్డుముక్కో, ఏ ఆహ్వానపత్రమో తాఖీదులా ఇంటికి వస్తుంది. చేత డబ్బుండదు. కాజువల్ లీవు ఉండదు. ఇంటిలో ఎవరికో ఒకరికి ఆరోగ్యం బాగుండదు. ఇవన్నీ అవతలివారి దృష్టిలో కుంటిసాకులు. నూరు అరవయ్యేదీ, ఆరు నూరయ్యేదీ బస్సో, రైలో ఎక్కవలసిందే!

ఈమధ్య అలాగే నాకొక ప్రయాణం ఒనగూడింది! అవసరం బంధుకార్యం.

వెళితే జరిగే మర్యాదలను గురించి మీరు అడగనూ కూడదు, నేను చెప్పనూగూడదు! కానీ వెళ్ళడం మాత్రం తప్పనిసరి!

తెల్లవారేసరికి సెంట్రల్ స్టేషను చేరాల్సిన రైలు ఆ రోజు రెండుగంటలు లేటు! గంట ఎనిమిది కావస్తోండగా రైలు దిగాను. మదరాసు నగరం సూర్యోదయాన్నిగానీ, సూర్యాస్తమయాన్నిగానీ కళ్ళారా చూచి నాలుగైదు రోజు లయిందన్న విషయం నాకు సెంట్రల్లో రైలు దిగిన తరవాతగానీ తెలియదు. మూసి ముబ్బుకొట్టుకపోయినట్టుంది ఆకాశం. పడుతున్న తుంపరచినుకులు ఆగనిమ్మని కాస్సేపు స్టేషనులోనే జాగుచేశానేమో, అంతలోనే కుంభవర్షమే ప్రారంభమయింది. అది గాత్రసంగీతమైతే, డప్పు లేకుండా మృదంగమోత. రోడ్లపైన బస్సులు తిరక్కపోవడం లేదు. కానీ బస్సులని ఎలా అనుకోవడం? అవి సబ్‌మెరైన్లను తలపిస్తున్నాయి. బస్ స్టాపింగు దగ్గరికి వెళ్ళి ఎక్కాలన్నా వాన తగ్గాలి. తగ్గే సూచనలు లేవు. ఓ టాక్సీలో జొరబడి రాయపురం అన్నాను. టాక్సీ కదిలింది.

మదరాసు నగరంలో వాన ఎన్నెన్ని రకాలుగా కురుస్తుందని! మేడలపైన అందంగా, గుడిసెలపైన భయంకరంగా, వర్క్‌షాపులపైన బీభత్సంగా, వీధుల్లో ఒయ్యారంగా కురుస్తోంది వాన. ఆ ఒడుపులు, ఆ విరుపులు, ఆ నడకలు మదరాసువానకే చెల్లననిపిస్తుంది! మార్గమధ్యంలో ఒకసారి టాక్సీ డ్రయివరు నోరు తెరిచి, "సరియా, సొల్లుంగో సార్! రాయపేటా? రాయపురమా?" అన్నాడు. జ్ఞాపకానికి, వ్రాసిపెట్టుకున్న కాగితానికి పోటు వేసి చూచుకుని రాయపురమే నన్నాను. మదరాసు మహాటవిలో గమ్యస్థానాన్ని పసిగట్టడంలో వేటకుక్కలవంటివి గదా టాక్సీలు! కానీ ఆ టాక్సీకైనా కాస్త తికమక తప్పిందికాదు. [illegible] తీర్థ ధర్మలోట్టమంటే అక్కడెవరికీ తెలియదు. దాన్ని కర్మాంతరాల తోట అనాలట! తీరా అక్కడికి వెళితే అక్కడున్న కాపలావాడు "కర్మక్రియలకోసం మాత్రమే ఇక్కడికి వస్తారు, బాబూ! భోజనాలు అవీ సత్రంలో ఏర్పాటుచేసుకుంటారు" అంటూ నాలుగు వీధుల కవతల ఉన్న సత్రానికి రీడైరక్టు చేశాడు. మళ్లీ టాక్సీలోనే ఆ సత్రానికి తిరుగుటపా! తమ ఇళ్లల్లో వచ్చిన బంధువులకందరికీ జాగా ఉండదని ఇలా ఒక సత్రాన్ని కుదుర్చుకున్నారట! "భోజనాలు సిద్ధమవుతున్నాయి. ఆలోగా కర్మక్రియలు పూర్తిగావించుకుని వచ్చేద్దాం" అంటూ జట్లుజట్లుగా కర్మాంతరాలతోటకే బయలుదేరారు. పేరుపేరునా పితృదేవతల నందరినీ పలకరించి, ఆ కర్మకాండ అంతా నెరవేర్చేసరికి గంట రెండు కావచ్చింది. సత్రానికి తిరిగి వచ్చి, అక్కడ వరుసగా నాలుగైదు బంతులు భోజనం చేసి లేచేసరికి గంట మూడున్నర. సత్రంలో చెవులు చిల్లులుపడిపోయే సందడి! ఆ సందడికి తట్టుకోలేక అలా బయటికివెళ్ళి కాస్త కాలహరణం చెయ్యడమే నా నేరం! తిరిగివచ్చేసరికి సత్రం ఖాళీ! సత్రాన్ని కనిపెట్టుకునిఉన్న పనిమనిషి ఒక్కడుమాత్రం కనిపించాడు. "బాబూ! బంధువులందరు వెళ్లిపోయారు. ఇక్కడొక సంచీమాత్రమే మిగిలిపోయింది. మీదేమో చూడండి" అన్నాడు.

మా బంధువుల అతిథి సత్కార దీక్షా పరాయణత్వం నా కెంతగానో నచ్చింది. వాళ్ళ గుడుగుడు కుంచాలకు మధ్య, మెరమెచ్చుమాటలకు నడుమ ఒదుగుళ్ళు పోవలసిన ఇబ్బంది తప్పింది. ఇక నేనున్నాను. మదరాసు నగరం ఉంది. జన్మకల్లా శివరాత్రిలా ఎప్పుడోగానీ ఇలా నగరానికి రావడం కుదరదు. బంధువుల ఆదరణ సరిగ్గా లేదన్న కినుకతో అప్పటికప్పుడే తిరుగు ప్రయాణం పెట్టుకోవాలని ఎక్కడుంది? ఉండి రేపే వెళతాను. పేవ్‌మెంట్లు లేవా? పార్కు బెంచీలు దొరకవా? సినిమా థియేటర్లు కనిపించవా? ఒకవేళ అర్ధరాత్రి తరవాత సినిమాలుకూడా కట్టేశారుపో, రైల్వేస్టేషన్లయినా మేలుకుని ఉండవా?

నా సంచీ, నా ఆలోచనలుమాత్రం నన్ను వెన్నంటి ఉన్నాయి. పొడిఎండతోకూడిన తడివాతావరణం ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా ఉంది. నాలుగైదు రోజుల తరవాత ఎండను కళ్లజూచిన మదరాసుపౌరులు ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో రోడ్లను, వాహనాలను, అంగళ్లను సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నారు. గమ్యమంటూ లేని బాటసారిగా ఎంతదూరం నడిచానో తెలియదు. పొద్దుపోయింది. చీకటిపడడానికింక కొంతసేపే వ్యవధి. కాళ్ళు నెప్పిపెడుతున్నాయి. ఎక్కడైనా కూర్చోవాలని ఉంది. నాలుగురోడ్ల కూడలిలో పేవ్‌మెంటుపైన పరిచిన పాతపుస్తకాలవైపు చూస్తూ ఒక హోటలు దాపున నిల్చుండిపోయాను.

సరిగ్గా అప్పుడే ఎదురుచూడని సంఘటన ఒకటి

మధురాంతకం రాజారాం

జరిగింది.

"ఇదిగో! మిస్టర్, నిన్నే!"

నన్నా! నిజంగా నన్నేనా? అందులోను అలాంటి పెద్దమనిషి! సన్నగా మెలికలు తిరిగి గిరజాలుగా వంగిన తలకట్టుతో, ఆజానుపర్యంతం వేలాడుతున్న పొడుగాటి [illegible] డూప్లిలాంటివాడు, పెదవుల కంటుకపోయిన నల్లటి పైపునించి పొగ పీల్చి వదులుతున్నవాడు, పుష్పకవిమానంలాంటి తెల్లటి కారు కానుకొని గంభీరంగా నిల్చున్నవాడు! అంతటి వాడు నన్ను పిలుస్తున్నాడని ఎలా నమ్మగలను? కళ్లకు కనిపిస్తుంటే, చెవులకు వినిపిస్తుంటే నమ్మకుండా ఎలా ఉండగలను?

మానవులందరు సమానులే నంటారు! ఒక్క గాలిని పీల్చుకోవడంలోతప్పితే మరెందులో సమానులో నా కర్థంగాదు. నన్ను పిలుస్తున్న వ్యక్తిగూడా మనిషే! కానీ చెవులదాకా గుబురుగా దిగివచ్చిన క్రాపింగుతో, దట్టంగా కమ్ముకున్నకనుబొమ్మల్తో, పండినటొమాటొలాంటి దేహచ్ఛాయలో అతడు మృగరాజంలా ఉన్నాడు, బహుశా నేనొక జింకపిల్లలా అతణ్ణి సమీపించి ఉంటాను.

దగ్గిరికి వెళ్ళగానే ఆయన ప్రశ్నించాడు.

"తెలుగువాడివే గదూ?"

అవునన్నట్టుగా తల పంకించానేమో! పెదవి కదిపి ఉండను.

"ఏ జిల్లా?"

చెప్పుకున్నాను.

"మీది చింతలపల్లి. అవునా?"

భూగర్భగృహానికి అడ్డంగా ఉన్న చెక్కల కూర్పులా నా పాదాలకింద పేవ్‌మెంటు కదిలిపోతున్నట్టుంది!

"మీ నాన్నగారి పేరు శేషాద్రి. నిజమే కదూ?"

చెక్కల కూర్పు విడిపోయింది. నేను దభీలున ఆశ్చర్యకూపంలో కూలిపోయాను.

కోలుకునేలోపల ఆయన నా భుజంపైన చెయ్యి వేశాడు. "అబ్బాయ్! పెద్దపెట్టున ఆశ్చర్యపడిపోకు. ఆశ్చర్యంకలగడానికి కారణమేమిటో చెప్పనా? తెలియకపోవడం! నిజం తెలిస్తే, లేదా కారణం తెలిస్తే ఆశ్చర్యం కలగనే కలగదు. అప్పుడన్నీ సహేతుకంగానే కనిపిస్తాయి. నేను మీ ఊరిపేరు, మీ తండ్రిపేరు ఎలా చెప్పగలిగానని నీ కాశ్చర్యం! ఎలా చెప్పగలిగానో తెలిస్తే నువ్వు ఆశ్చర్యపడవు..."

"చెప్పండి, సార్! నాకూ తెలుసుకోవాలనే ఉంది" అన్నాను.

"భలే గడుసువాడివే! అంత సులభంగా చెప్పేస్తా నేమిటి?" ఆయన చిలిపిగా నవ్వుతున్నాడు.

సులభంగా చెప్పక అందుకోసం ఆయన ఆశించే ప్రతిఫలం ఏమిటో నా కర్థమయిందికాదు!

"నిన్ను గురించి నే నెలా తెలుసుకోగలిగానన్న విషయాన్ని నువ్వు తెలుసుకోదలిస్తే అందుకొక మార్గం ఉంది. ముందుగా నువ్వు నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పాలి."

'అలాగేనండీ! చెబుతాను' అన్న సమాధానం నాల్క చివరిదాకా వచ్చింది. కానీ అంతలోనే నాయొక్క, ఆ ఎదటి వ్యక్తియొక్క విజ్ఞతలను పోల్చుకోవడంతో

నేను బెంబేలుపడిపోయాను. ఆయన అడగబోతున్న ప్రశ్న లెలాంటివో నాకు తెలియదు. వాటికి సదుత్తరా లివ్వుకోగల విజ్ఞత నా కెక్కడిది? కొంపదీసి ఈయన మెస్మరిజం, హిప్నాటిజంలాంటి వేవైనా చేసి నా నోటి గుండా ఏవైనా రహస్యాలను వెళ్లగక్కించడు గదా! పెద్ద చిక్కులోనే తగులుకున్నట్టయింది నాకు!

ఆయనగూడా నా కలవరాన్ని గుర్తించినట్టే కని పించాడు. "అబ్బాయ్! నీ పేరేమిటో తెలియదు నాకు. తెలుసుకోవాలనికూడా లేదు. నీ పేరుతో పిలవడంకన్నా నిన్ను జూనియర్ శేషాద్రీ అని పిలవడమే నా కిష్టం. అలాగే పిలుస్తాను. మై డియర్ ఫ్రెండ్! జూనియర్ శేషాద్రీ! నాపైన అనుమానాలు పెట్టుకోకు. నా మూలంగా నీ కెలాంటి అపకారము జరగదు. పాతికేళ్ల నుంచి నీలాంటివాడికోసం వేచిచూస్తున్నాను నేను. ఈనాటికి నువ్వు దొరికావు. కానీ సత్సంకల్పాలకు లోకంలో ఎన్నో విఘ్నాలుంటూనే ఉంటాయి. ఇప్పుడు గంట ఆరున్నర కావస్తూంది. ఏడుగంటలకు నాకో ఎంగేజిమెంటు ఉంది. ఎనిమిదికి పూర్తిఅవుతుంది. అప్పుడు నువ్వు నన్ను కలుసుకోవాలి..."

తన ధోరణిలోనే తనకు నచ్చినదేదో స్ఫురించి నట్టుగా చేతివేళ్లతో కణతల్ని పరామర్శించుకుంటూ కొనసాగించా డాయన. "అదిగో, ప్రపంచంలో ఎవడి గొడవలు వాడివి. ఎవడికి వాడే స్వార్థపరుడు. కాకపోతే నావీలేదో నేను చూచుకుంటున్నానంతేగానీ, నువ్వెందు కోసం ఇక్కడికి వచ్చావో, ఎక్కడికి వెళుతున్నావో, నన్ను కలుసుకునే వీలు నీకుంటుందో ఉండదో ఆలో చించానా?"

"అబ్బే, పరవాలేదండీ! నాకేం పనుల్లేవు. . ." అన్నాను. అన్నానేగానీ ఆయనను నా అంతట నేనెం దుకు కలుసుకోవాలో నాకు బోధపడడంలేదు. ఇంతకు ఆయన నన్ను ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడా? ప్రాధేయపడు తున్నాడా?

"అయితే నువ్వొక పని చెయ్యాలి. ఎనిమిదివరకు నువ్వెక్కడైనా తిరుగు. ఎనిమిది కాగానే ఒక టాక్సీని పిలువు. ఇదిగో, ఈ చీటీ చూపిస్తే పదిహేను నిమిషాల్లో నువ్వు మా ఇంటిముందర ఉంటావు. ఆశాభంగం కలిగించవు కదూ! తప్పకుండా రావాలి. నేను నీకోసం వేచిఉంటాను."

కాదు కూడదని ఆయన కోరికను నిరాకరించే పాటి తెగువ నాకు లేకపోయింది.

అంతలో ఏవో పుస్తకాలూ, ప్యాకెట్లూ పుచ్చుకుని డ్రయివరు కారు సమీపించాడు.

ఆయన కారులో కూర్చున్నాడు. కదిలిపోతున్న కారులోనించే మాటలు వెనక్కి దూసుకువచ్చాయి— "మై డియర్ యంగ్ ఫెలో! మరిచిపోవద్దు. వేచి ఉంటాను."

మదరాసు వీధులు, ఆ వీధుల్లో జరిగే అంతర్నాట కాలు బాగా రంజుగానే ఉన్నట్టు తోచింది. ఎవరైనా పల్లెటూరివారు కనిపిస్తే, ఇక్కడివాళ్లు వాళ్లని కిక్కు రించడంలో బాగా తరిబీతు పొందినట్టున్నారు. నా ఆలోచన పరిపరివిధాలుగా నసలు సాచుకుంటూంది. ఆ క్షణాల్లో నాకు కుట్రలతో, ఖూనీలతో, అరిబీలతో అల్లిన డిటెక్టివ్ కథలెన్నో జ్ఞప్తికి వచ్చాయి. లేకపోతే ఈయన పాతికేళ్లుగా నాలాంటివాడికోసం వేచి చూస్తున్నాడా? అరేబియన్ నైట్స్ కథల్లోని మాంత్రి కుడికి అల్లావుద్దీను దొరికినట్టుగా ఈనాటికి నేనీయ

నకి దొరికానా?

బాగానే ఉంది. కథకు కాళ్ళు వచ్చేశాయి. ఇక నడిపించినా నడిపించవచ్చు. విరగగొట్టినా విరగగొట్టవచ్చు. వెళ్ళడమా, మానడమా?

కుతూహలం చెడ్డది. (మంచిది కాదా!) అది మానవుడిచేత ఎలాంటి పనిఅయినా చేయిస్తుంది. (సాహసకార్యాలుకూడా!) వెళ్ళకపోతే ఇదొక చిదంబర రహస్యంలా నన్ను జీవితాంతము వెంటాడకమానదు. ఈ ఉదంతాన్ని విన్నవాళ్ళందరూ "అయ్యో, వెళ్ళలేక పోయావా! అయినా ఇంతటి పిరికితనమా!" అంటూ ఎద్దేవా చెయ్యకపోరు.

వెళ్ళాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చిన తరవాత ఉన్నట్టుండి కాలచక్రం ఆగిపోయినట్టు తోచింది. ఒకవేళ కదలుతున్నా బండిలాగా కాకున్నా వేగంగా పోకడంలే దని పించింది. ఆ గంట గంటన్నర వ్యవధిలో ఆయన నా చేతికి ఇచ్చిపోయిన చీటిని నాలుగైదుసార్లు చూచుకున్నాను. అందులో ముచ్చటగా మూడే మాటలున్నాయి. "ఏ. జె. దేవబంధు, విస్‌డమ్ విల్లా, మైలాపూరు..." అక్షరక్షరాన్ని పరిశీలించి చూచాను. అందులోనించి కూలంకషంగా ఏవీ దొరికే సూచనలు లేవు.

గుడి ఆవరణకి ఈవలగానే ఆగిపోయే పాదరక్షలకు మల్లే టాక్సీ రోడ్డుపైనే ఆగిపోయింది. గేటు కొక వైపున గోడకు తాపడం చేసిఉన్న చలవరాతి పలకపైన చీటీముక్కలో ఉన్న మాటలే కనిపించాయి. ఆ చీటీ కేసి ఒకసారి, నా ముఖంకేసి రెండుమూడుసార్లు చూచిన గూర్ఖావాడు ఎంతో కొంత అయిష్టంగానే నేను లోపలికి వెళ్ళడానికి సమ్మతించాడు.

గేటు దాటుకోగానే పొడుగాటి సన్నటి చెట్లతో, ఏవో పూలమొక్కలతో, పొదరిళ్ళతో చిట్టడివిలాంటి తోట కనిపించింది. ఆ తోట నడుమ వంకరలు తిరుగుతూ వెళుతున్న బాట ఒకటి. వెలుతురుకన్నా చీకటే ఎక్కువగా, అలజడికన్నా ప్రశాంతతే ఎక్కువగా నెలకొనిఉన్న ప్రదేశం అది. చెట్లసందుల్లోనించి తెల్లటి గోడలు, దీపాల కాంతి కనిపించకపోతే, పొదల మాటునించి రేడియో సంగీతము, నవ్వుల సవ్వడి వినిపించకపోతే అక్కడ జనసంచార మున్నదన్న నమ్మకమే కలిగేదికాదు.

హఠాత్తుగా రోడ్డు ఆఖరైపోయింది. నేను భవనం ఎదుట నిలబడి ఉన్నాను.

పైకప్పును మొయ్యడంకోసమనిగాక, అందంగా ఉండాలన్న ఉద్దేశంతో రెండింటిని మూడింటిని ఒకటిగా అనించి కట్టిన స్తంభాలకు కింద, విశాలమైన వరండా దగ్గరనించి ప్రారంభమై, దూరుతున్న కడలి అలల్లా క్రిందికి దిగివస్తున్న సోపానపంక్తికి ఎట్టఎదుట, ఓ జలయంత్రానికి అల్లంత దూరంలో నేను నిలబడి ఉన్నాను.

ఆ జలయంత్రానికి, భవనానికి మధ్యనున్న పచ్చిక దిన్నెలపైన ఆడా మగా, చిన్నా పెద్దా కలిసి ఓ ఏడెనిమిది మంది పేముకుర్చీల్లో కూర్చుని కులాసాగా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు,

వారిలో మొట్టమొదట నావైపు చూచిన వ్యక్తి నడివయస్కురాలైన పాశ్చాత్య వనిత. మిగిలినవారిలో పాతికేళ్ళ యువకు డొకడు, పదహారేళ్ళ పడుచువా డొకడు, పెళ్లి కెదిగిన అమ్మాయి లిద్దరు. మిగిలిన వారు పది పన్నెండేళ్లకు లోబడిన చిన్న పిల్లలు. వారిలో దేశవాళీ పోలికంకన్నా విదేశీ లక్షణాలే ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. హారంలో నాయక మణిలా మధ్యగా కూర్చున్న ఆ పాశ్చాత్య వనిత నేను కనిపించగానే "జాకబ్, జాకబ్!" అంటూ గొంతెత్తి పిలిచింది. నల్లటి కుర్రవాడొకడు సోపాన పంక్తిపైన కనిపించి అంతలోనే అంతర్హితుడయ్యాడు. అతడు లోపలికి వెళ్లిన కొద్ది నిమిషాలకే మేడ పైభాగాన ఉన్న పెద్ద విద్యుద్దీపం ఒకటి వెలిగింది. చప్పుడు లేకుండా మేడపైన కిటికీ ఒకటి తెరుచుకుంది. చువ్వల్లోనుంచి పరిచితమైన ముఖం కనిపించింది. "వచ్చావా, అబ్బాయ్! పైకిరా" అంటున్నా డాయన.

జాకబ్ దారి చూపిస్తూండగా కొయ్యమెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళాను. గది తలుపులేకాకుండా ఆయన చేతులు గూడా నాకోసం తెరుచుకునే ఉన్నాయి. ఆయన సాదరంగా నన్ను ఆహ్వానించాడు. అలాగే తీసుకువెళ్లి ఓకుర్చీలో కూర్చోపెట్టాడు. ఆపిల్ పళ్ళముక్కలు, బిస్కట్లు ఉన్న ప్లేటు నా ముందరికి జరిపాడు. ఆ గృహస్థుడి ఆదరణలో ఉక్కిరిబిక్కిరై పోతున్న నాకు ఆ గది ఒకసారి కలయపరికించడానికైనా వీలు లేకపోయింది. కుర్చీలో కూర్చున్న తరవాత గోడ కొకవారగా ఉన్న పుస్తకాల బీరువాలు కనిపించాయి. పెద్ద పైజా పెయింటింగ్ చిత్రాలు కొన్ని గోడలకు వేలాడుతున్నాయి. గది నడుమ ఉన్న టేబిలుపైన ఏసు క్రీస్తును సిలువవేసిన విగ్రహం ఉంది. మెల్లగా కాలుతున్న అగరువత్తులు కమ్మటి పరిమళాన్ని గది అంతటా నింపుతున్నాయి. తన విచిత్ర ప్రవర్తనతో నా పాలిటికి కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్‌క్రిస్టోలా కనిపిస్తున్న ఏ. జె. దేవబంధు బల్ల కటువైపున పాలుకుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆ విమాత్న వాతావరణం నన్ను స్తబ్ధుణ్ణిచేయడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. కానీ ఏదో మాట్లాడాలని నన్నక్కడికి రమ్మన్న పెద్దమనిషికూడా చేతులను పాలుకుర్చీ పైనించీ వెనక్కి వేలాడవేసుకుని, అరమోడ్పు కన్నులతో పైకప్పుకేసి చూస్తూ నాలుగైదు నిమిషాలపాటు మౌనంగానే ఉండిపోయాడు.

ఆ వ్యవధిలో నేను ప్లేటు ఖాళీచేశాను. ఆయన పైకి లేచి సీసాలోని పళ్ళరసాన్ని గ్లాసులోకి వంచాడు. తిరిగి కుర్చీలో కూర్చుంటూ ఉపక్రమించాడు.

"రావేమోననుకున్నాను. ఎలాగైతేనేం, వచ్చేశావు. నాకు చాలా ఆనందంగా ఉందోయ్, జూనియర్ శేషాద్రీ!"

"నన్ను రాజశేఖరం అంటారు" అన్నాను.

"అయితే అలాగే పిలుస్తాను. చూడు, మిస్టర్ శేఖరం! నా ప్రశ్నలకు సూటిగా సమాధానాలు కావాలి. ఈ వివరాలన్నీ నాకెందుకు కావలిసివచ్చాయన్న కుతూహలాన్నిగూడా నువ్వు చివరిదాకా ఆపుకోవాలి."

"అలాగేనండీ! అడగండి" అన్నాను.

"మొదటి ప్రశ్న. ముఖ్యమైనదికూడా! మీ చింతలపల్లి ఎలా ఉంది?"

ఎదటివ్యక్తిని ఆశ్చర్యాంబుధిలో మునకలు వేయించడమే ఆయన ఉద్దేశమైనపక్షంలో, నేనాయన చేతిలో ఒక ఆటవస్తువుగా పరిణమించ దలచుకోలేదు. తేడా ఉంటే ఉండవచ్చునుగాక, ఎవడికి తగ్గ వ్యక్తిత్వం వాడి కుంటుంది. ఈ భావనవల్లనే కావచ్చు నా జవాబులో గూడా కాస్త తిరగబడిన తత్త్వం ప్రకటితమైంది.

"చింతలపల్లికేమండీ! బాగానే ఉంది. కాదంటే ఏ చెట్లవల్లనైతే ఆ ఊరికి చింతలపల్లి అని పేరు వచ్చిందో ఆ చింతచెట్లనుమాత్రం సమూలంగా కుళ్ళగించి పారేశారు. కొందరు వాటిని బొగ్గులుగా మార్చి అమ్ముకోగా, మరికొందరు వాటితో ఇటుకభూలు కాల్పించుకున్నారు. పాకలున్నచోట మేడలు లేచాయి. ముందరవచ్చిన చెవులకన్నా, తరవాతి కొమ్ములే వాడి!

కొత్త కట్టడాల్లో కరెంటుదీపాలు వెలుగుతున్నాయి. పాతమేడలు కొన్నింటిలో చమురుఖర్చుకైనా నోచని లేమిడి సంసారాలు జరుగుతున్నాయి. నిన్న మొన్నటి వరకు ఊరికంతటికీ పెద్దదళవాయి రామన్న. ఈ మధ్య జరిగిన పంచాయితీ బోర్డు ఎన్నికల్లో అతడికి స్వంతవార్డులో అక్షరాలా తొమ్మిదే ఓట్లు పడ్డాయి. ఒక మనిషి ఇంకొక మనిషి ఎదట మొదటివాడు ఎంత కొమ్ములు తిరిగినవాడైనాసరే, ఒదుగుళ్ళు పోయేకాలం వెనకపట్టింది. 'నీ అంతటివాడివి నువ్వయితే, నా

భగ్నగీతి

వై. బుచ్చిబాబు

ఏ జీవితంలో కారు మొయిళ్ళు
క్రమ్ముకున్నాయో,
ఆ జీవితం నే డొక తుపానై వీచింది.
హృదయాకాశంలో శోకం
జడివానై నిలిచింది.
గుండెలలో ఓ కొండ మండి,
పిడుగురాళ్లే విసిరింది.
మదిలో ఓ తీయని కల కాలి
మెరుపై మెరిసింది.
ఎదలో ఓ దిగులు రేగి
పొగలు గ్రక్కింది.
మనస్సులో ఓ మమత మాడి
మంటలు చిమ్మింది.
కడకో, కోరిక కొరివై
ఎడద కాల్చింది.
ఈనాడో మరుపు నన్ను
మరుభూముల కీడ్చింది.
తుదకా కమ్మని కథ
తుదముట్టింది! *

అంతటివాడిని నే నన్న ఆత్మప్రత్యయం బలిసింది. పల్లెల్లో వేడాలు రావడంతో రోజులు మారిపోతున్నా యనుకోడం రివాజు అయింది. ఈ మార్పు కొందరికి ఇష్టంగానూ ఉంది. మరికొందరికి అయిష్టంగానూ ఉంది. ఒకరి ఇష్టాయిష్టాలతో సంబంధం లేకుండా కాలం గడిచిపోతూంది. చదువుకుంటున్న పిల్లలున్న తండ్రిని కదిపి చూడండి, ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళనుండి విశ్వవిద్యాలయాలవరకు ఉన్న అవకాశాలను గురించి, లేని సదుపాయాలను గురించి వినగలము. వ్యవసాయ విద్యలో పట్టాపుచ్చుకున్న విజ్ఞానవంతుణ్ణి చిక్కు ప్రశ్నలతో తికమకపెట్టడాని కొక మామూలు రైతే చాలు. ఇదంతా ఎలా ఉందంటే గ్రామీణ జీవితమన్న పెద్ద బాణలిలో ఏవేవో ఘన ద్రవపదార్థాలు కళపెళ లాడిపోతున్నాయి. పొంగులు వస్తున్నాయి. బుడగలు లేస్తున్నాయి. మంటచల్లారాలి. మిశ్రమం గట్టిపడాలి. అప్పుడుగానీ ఈ బాణలిలో తయారయ్యే పదార్థం ఎలాంటిదో మనకు తెలియదు!"

దేవబంధుగారి ముఖంలో ఉత్సుకత కనిపించింది. ఉద్వేగం కనిపించింది.

"బాగా చెప్పావోయ్, రాజశేఖరం! నీ మాటలు వింటుంటే కాలాన్ని చొచ్చుకొని పలభై ఏళ్ళు వెనక్కి వెళ్ళినట్టయింది. ముమ్మూర్తులా శేషాద్రి ఇలాగే ఉండేవాడు. సరిగ్గా ఇలాగే మాట్లాడేవాడు. ఇద్దరము కలిసి చెరువులో ఈదుకుంటూ వెళ్ళి తామరపువ్వులు తెచ్చుకునేవాళ్ళం. చిటారుకొమ్మదాకా పాకి కాయలు కోసుకునేవాళ్ళం. ఏ తిరణాలకు వెళ్ళినా కలిసే వెళ్ళే వాళ్ళం. ఇంట్లో పండుగలు పబ్బాలు చేసుకుంటే నన్ను వదిలిపెట్టి భోజనానికి కూర్చునేవాడుగాడు శేషాద్రి. నేను పదిదేశాలు తిరిగాను. పదివదుల వంద మంది మిత్రులనైనా సంపాదించాను. కానీ మనసు లోపలి అట్టడుగు పొరల్లో స్థిరంగా, చెరిగిపోని ముద్ర వేసుకుని కూర్చున్నవాడు శేషాద్రి ఒక్కడే! చెప్పు, శేఖరం! శేషాద్రి కులాసాగా ఉన్నాడు కదూ?"

"లేరండీ! నాన్నగారు పోయారు. . ." అన్నాను.

నాకు కనిపించనివ్వకుండా ఆయన ముఖాన్ని గోడ వైపుకు తిప్పుకున్నాడు.

"ఇంటికి నేనే పెద్దవాణ్ణి. నాపైన ఎన్నో ఆశ లుండేవి ఆయనకు! హైస్కూల్లో చదువుకుంటూ ఉండగానే ఆయన చనిపోయారు. నేను కాలేజి మెట్లెక్కలేకపోయాను. . ."

ఒకటి రెండు నిమిషాలు మౌనంగా గడిచిపోయాయి.

"రాజశేఖరం!" అంటూ ఆయన నావైపు తిరిగాడు. ఆ కళ్ళలోని చెమ్మ నేను పసిగట్టకపోలేదు. "హరిరావుగారంటూ ఒకాయన ఉండేవారు. ప్రభుత్వం జీతం ఇవ్వకపోయినా పిల్లలకు బడిచెప్పేవా డాయన. ఆ బడి బడికాదు. రావిచెట్టు నీడ. ఆ చదువు చదువు గాదు. ఆయన చెబుతూండగా శిష్యులు వినడం మాత్రమే! ఇదిగో, ఇక్కడున్న పుస్తకాల్లో కొన్నింటిని నేను టేప్‌రికార్డరులా అప్పజెప్పగలను. కానీ హరిరావు గారి చదువులా నా కేదీ ఒంటబట్టలేదు. కోపం వస్తే ఆయన అగ్గిరాముడు! ఒళ్ళంతా వాతలు తేలిపోయిన రోజున వంతులుగారి ఇంట్లోనే భోజనం. కొట్టినా ఆయన కొట్టవలసిందే! పెట్టినా ఆయన పెట్ట వలసిందే!"

చెలి-గిరిజ

కోట సోదరకవులు

చెలి : గజ్జెలందియలు, పైడి మువ్వలు
ఘల్లుఘల్లున మ్రోయుచుండగ,
కలికి యెక్కడికే? గౌరీ, ఎక్కడికే?

గిరిజ: చంద్రరేఖను జడల దాల్చియు
మందహాసమును జిలుకుచునున్న
నందివాహను సన్నిధికే! చెలియా, శివుని సన్నిధికే!

చెలి : మల్లెజాజులు, విరుల దండలును
కొల్లకొల్లలుగ కీల్జడ దాల్చి,
కలికి ఎక్కడికే? గౌరీ, ఎక్కడికే?

గిరిజ: పదము అంటినవారి బాధలు,
బాపగా రజతాద్రి మండిన,
జగములేలే స్వామి సన్నిధికే! చెలియా, శివుని సన్నిధికే!

చెలి : కమ్మ కస్తురి, చందనమ్మును
కలయ మేన నలంది నేడు,
కలికి ఎక్కడికే? గౌరీ, ఎక్కడికే?

గిరిజ: చేత శూలము, మేన భూతిని
చెన్నుగా గయిచేసియుండిన
భూతనాయకు సన్నిధికే! చెలియా, శివుని సన్నిధికే!

చెలి : కర్ణముల తాటంక కాంతులు
గండభాగములందు ప్రాకగ,
కలికి ఎక్కడికే? గౌరీ, ఎక్కడికే?

గిరిజ: శిష్ట రక్షణ, దుష్ట శిక్షణ
చేయఁగా రజతాద్రి నుండిన,
శంకరుని సన్నిధికే! చెలియా! శివుని సన్నిధికే! *

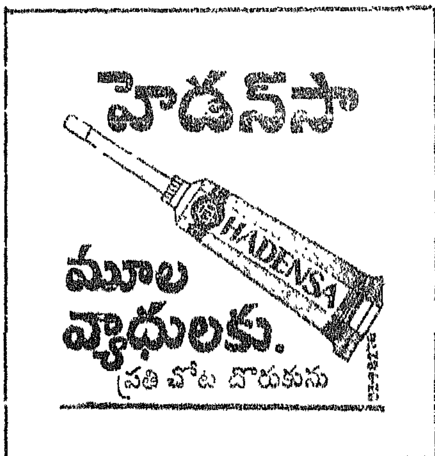

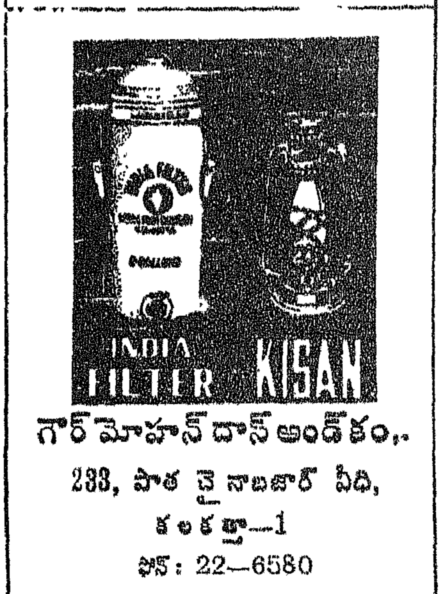

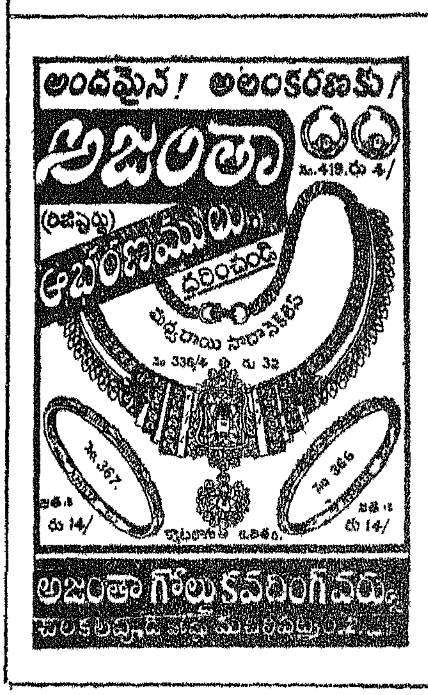

"అవునటు! నాన్నగారు చెప్పగా చాలాసార్లు విన్నాను. నాకు బుద్ధి తెలిసేసరికే ఆయన గతించారు."

"ఆయన కిద్దరు కొడుకులుండాలి..."

"పెద్దవాడు దామోదరం. వైద్యం పిచ్చిలో ఏవో మూలికలకోసం శ్రీశైలం కొండల్లోకి వెళ్లినవాడు తిరిగిరాలేదు. చిన్నవాడు శ్రీహరి. ఎక్కడో ప్రదేశాలన్ని నడిసరాల్లోని దొడ్డ కూడలిలో చిన్న హోటల్ అంగడి నడుపుతున్నాడని వినికిడి."

దేవబంధుగారు వేడిగా నిట్టూర్చారు.

"ఊరి చివరగుడిసెలో ఉండేవాడు పాడిమేలు మునెన్న. నాలుగేళ్లనుగ. ప్రాయంలో పట్నాల్ వెళ్లి అక్కడి గనుల్లో, తోటల్లో పనిచేసివచ్చాడు. వాడి జ్ఞాపకాల భోషాణంలో లెక్కలేనన్ని గాథలుండేవి. ఆకళ్ళూడని వేసవికాలపు సాయంకాలాల్లో పిల్లలనందరిని చుట్టూరా కూర్చో బెట్టుకుని తన అనుభవాలను ఏకరువు పెట్టేవాడు."

"పాపం, ఆ ముసలివాడికికూడా చివరిరోజుల్లో ఇడుములే ఎదురయ్యాయి. కొడుకులూ, కూతుళ్లూ వాళ్ల వయస్సు వాళ్లకు రాగానే రెక్కలు వచ్చిన పక్షుల్లా లేచిపోయారు. పెళ్లాం అంతకుముం దెప్పుడో కళ్ళు మూసింది. తానొక్కడే ఊరి బట్టలు పిండుకుంటూ, పొట్టపోసుకునేవాడు. బాగా ముసలితనం పైబడిందేమో, శరీరంలో ఓపిక తగ్గింది. లేని ఓపికను తెచ్చుకోడంకోసం జీర్ణకోశాన్ని సారాతో దట్టించ సాగాడు. జీర్ణశక్తి తగ్గింది. దగ్గు ప్రారంభమైంది. ఆ దగ్గు ఎంతగా విజృంభించిందంటే దాని తాకిడికి ఊళ్లో కొందరికి నిద్రే కరువైపోయింది. అందరు కలిసి పదిరూపాయలు పోగుచేసి ఇచ్చి పింటబద్దలా వంగిపోయిన ఆ ముసలివాణ్ణి పల్లెనించి సాగనంపే శారు."

దేవబంధుగారు ఎడమచేతితో పాలతలాన్ని అదిమి పట్టుకుంటూ పైకి లేచారు. వెళ్లి కిటికీవైపు తిరిగి నిల్చున్నారు.

"రాజశేఖరం! ఇక ఎంతోసేపు నిన్ను విసిగించను. కానీ ఈ ఒక్క విషయంమాత్రం నాకు కావాలి. చింతల పల్లి పడిపీథిలో రెండు మిద్దెలుండేవి. ఒకటి పాపయ్య గారిది. రెండోది వీరాసామిది. ఆ రెండుమిద్దెలు ఒకటే కాపురంగా కలిసిపోవడం నాలుగు దశాబ్దాలనాటి మాట. ఆ తరువాతి వివరాలే నాకు కావలసినవి."

దేవబంధుగారు ఏ ఇద్దరు వ్యక్తులను గురించైతే ప్రస్తావిస్తున్నారో, ఆ ఇద్దరిలో ఒక్క పాపయ్యగారిని మాత్రం నేనెరుగుదును. ఆయనగూడా చాలాకాలం కిందట చనిపోయాడు. ఆ పాపయ్యగారికి ఒకే కూతురు తులసమ్మ. పక్కింటి వీరాసామికి ఒక్కడే కొడుకు రంగనాయకులు. ఆ తులసమ్మను రంగ నాయకులికిచ్చి వివాహం చేయడంతో ఆ రెండు సంసారాలు ఒకటయ్యాయన్నదిగూడా నాకు వినికిడిద్వారా తెలిసిన వృత్తాంతమే! ఎందుకంటే ఆ తులసమ్మకు, రంగనాయకులకు ఏ వయసులో నాకంటే పెద్దవాడైన కుమారుడున్నాడు!

"తులసమ్మ బాగుందా, రాజశేఖరం?"

ఆ ప్రశ్నించిన ధోరణినిబట్టి చూస్తే, ఎన్నివంకరలు తిరిగినా రైలు చివరికి స్టేషనులోనే వచ్చి ఆగినట్టుంది. అయినా ఊరిలో ఎన్నో కాపురాలుండగా ఆ రెండింటిని గురించి, అందునా తులసమ్మను గురించి ఈయన ప్రత్యేకంగా అడగడానికి కారణం?

ఇంతకూ ఈ దేవబంధుగా రెవ్వరు? ఈయనకు చింతపల్లి గతచరిత్రతో గల సంబంధ మేమై ఉంటుంది? ఆశ్చర్యంతో తల దిమ్మెక్కిపోతూండేగాని, ఊహ ముందుకు సాగడంలేదు.

ఆగినట్టాగిన రైలు అంతలోనే కదిలింది.

"ఆ తులసమ్మ కొక మేనత్త కొడుకుండేవాడు. వాడిపేరు అంజి. తులసమ్మ పుట్టగానే అంజికి పెళ్లాం పుట్టిందని చెప్పుకున్నారు లోకులు. అనుకున్నవన్నీ అనుకున్నట్లు జరగవు. ఆ అంజిగాడిది ఒక వక్ర జాతకం. వాడు చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రులను కోల్పో యాడు! మేనమామ పాపయ్యగారే వాడి పెంపకం బరువు మొయ్యవలసివచ్చింది. ఆ కుర్రవాడు తన కర్మ ఇలా కాలిందన్న ధ్యాసే లేక లేనిపోని గొంతెమ్మ కోరికల్ని పెంచుకున్నాడు. పాపయ్యగారు తనను తీసుకు వెళ్లి రంగన్నపేట హైస్కూల్లో చేర్పించేసరికి, బాగా చదివించి ఆయన తన కూతురునిచ్చి పెళ్లిచేస్తారని కొండంత ఆశ పెట్టుకున్నాడు. అతగాడి హైస్కూలు చదువు తీరా మూడా పూర్తికాకమునుపే, అప్పటి కింకా పెళ్లి ఈడైనా రాని తులసమ్మకు వివాహం నిశ్చయ మైంది. వీరాసామి కొడుకు రంగనాయకులే వరుడు! వీరాసామి డబ్బులో, డాబులో, దర్పంలో అన్నివిధాలా తనకు సాటివాడు. తన కొక్కతే కుమార్తెగా పుట్టడం వల్లనే తులసమ్మ అదృష్టవంతురాలు. ఆ అదృష్టాన్ని రెండింతలు గుణించాలనుకున్నా రంతేగాని, పాపయ్యగా రందువల్ల ఓ లేతగుండెకు తగిలే దెబ్బ ఏపాటిదో గ్రహించలేకపోయారు. స్వార్థం అలాంటిదే! అది తన ఇంటిముందర పందిరి వేసుకోడానికి కల్పతరువును ఖండించడానికైనా వెనుదియ్యదు. పాపయ్యగారి దృష్టిలో అంజి ఏపాటివాడు? వాడు దిక్కూ మొక్కూ లేని దురదృష్టవంతుడు. ఆయన తన మోచేతి గంజి తాగేవాడికి దురభిమానా లుండగూడదన్నాడు. కాని ఆ గంజి తాగడంకన్నా, ఆ నికృష్టపు బ్రతుకు బ్రతకడం కన్నా అంజికి నాలుగిళ్ళు అడుక్కుతిన్నా నయమే ననిపించింది. వాడు దేశాలపాలైపోయాడు! చింతల పల్లిలో ఎవరైనా ఆ నిర్భాగ్యుణ్ణి గురించి తలపెడు తుండగా విన్నావా, రాజశేఖరం?"

"వినకేమండీ! రంగన్నపేట హైస్కూల్లో చదువు కుంటున్న రోజుల్లో అతడు, మా నాన్నగారు కలిసి తీయించుకున్న ఫోటో ఒకటి ఇంకా మా ఇంట్లో ఉంది. మా నాన్నగారు అతణ్ణి గురించి తలచుకోని రోజు ఉండేదిగాదు. పల్లెటూరి పెద్దల ప్రసంగాల్లోగూడా అతడి పేరు తరుచుగా దొర్లుతూండేది. వెళ్లిపోయిన తరవాత అతడి ఆచూకీమాత్రం తెలిసిందిగాదు. బైరా గుల్లో కలిసిపోయాడని కొందరనుకునేవారు. లేదులేదు, అక్కడెక్కడో క్రైస్తవమిషన్లో ఇడ్డెన్లు అమ్ముకుం టున్నాడని కొందరు చెప్పుకునేవారు."

"కానీ ఒక వ్యక్తి లోకుల ఊహల కనుగుణంగా బైరాగుల్లోనే కలిసిపోవాలనిగానీ, ఇడ్డెన్లే అమ్ముకోవాలని గానీ విధి నిర్దేశించదు. వాస్తవం వాళ్ల ఊహలకు విరుద్ధంగా పరిణమించకూడదని సృష్టికర్త శాసనం వ్రాసిపెట్టలేదు. ఎలాగంటావా, రాజశేఖరం?" ఆయన గిరుక్కున వెనుదిరిగి నన్ను సమీపించాడు.

సత్యం పీల్తైనంత స్థూలస్వరూపం ధరించినట్లుగా ఆ నిలువెత్తు మనిషి నిటారుగా నా ఎదుట నిల్చున్నాడు—
"ఆ ఆంజినే నేను!"

"మీరా?!"

"అవును. పాపయ్యగారి మేనల్లుణ్ణి, మీ నాన్నగారు శేషాద్రికి మిత్రుణ్ణి, తులసమ్మకు కాలేకపోయిన మొగుణ్ణి, ఆంజిని నేనే! చేత పైసాలేక ఈ మదరాసు నగరానికి ఎలా వచ్చానో, ఈ నగర వీధుల్లో ఎన్ని అవస్థలు పడ్డానో అవన్నీ నేనిప్పుడు చెప్పను. ఒక చెట్టు పైకి చేరుకోవాలన్నది నా సంకల్పం. తాటిని పట్టుకుని పై కెగబాకుతున్నాను. సగంలో ఉండగా నా కింది భాగాన తాటిని కత్తిరించిపారేశారు! ఇక నేల నాది కాదు. జారి కిందపడితే ఎముకలు విరిగి, ఒళ్ళు నుగ్గునూచవ్వైపోవడం ఖాయం! ఎలాగైనా కింది కొమ్మదాకా పాకడ మొకటే గత్యంతరం!

"ఆ పరిస్థితుల్లో నా మనస్సు మతం మార్పిడీ పైకి మళ్ళింది. ఈ మతంమార్పు చాలా చిత్రమైంది. ఇందువల్ల శరీరం మారడంలేదు. మనస్సు మారదు. ఒకరకమైన మానవ సమాజంతో సన్నిహిత సంబంధాలు తెంచుకుని, ఇంకొక రకమైన సమాజంతో కలిసిమెలిసి ఉండవలసి వస్తుంది. శారీరక లక్షణాల్లోనూ, మనోవికారాల్లోనూ వారికి, వీరికి అట్టే తేడా కనిపించదు. ఎటొచ్చీ బాహ్యాచారాల్లోమాత్రమే భిన్నమైన పోకడలు. కొత్త ఆచారాలు అలవరుచుకోడంవల్ల నాకు నష్టమయ్యేదేముంది? అందుకు నేను సిద్ధపడ్డాను. కొత్త సమాజం నేను చదువుకునే వెరవు కల్పించింది. పట్టుగా చదివి ఆయిదారేళ్ళలో పట్టా పుచ్చుకున్నాను. అప్పటికీ నాకు తృప్తి కలగలేదు. చిన్నతనంలో హరిరావుగారు మాకో పద్యం చెప్పారు. సుజనుడు కందుకంలాంటివాడు. కిందికివేసి కొట్టినా బంతిపైకెగురుతుంది. మందుడు మట్టిముద్దలాంటివాడు. ఒకసారి కిందికి కొడితే ఇక నేలకంటుకపోవడమే! నేను కందుకాన్నో మృత్పిండాన్నో? ఈ పరీక్షలో పరిపూర్ణ విజయాన్ని సాధించేదాకా నాకు సంతృప్తి కలిగేటట్టు లేదు. ఒక ధార్మికుల సంస్థ విద్యార్థులకోసం ఏర్పాటుచేసిన స్కాలర్‌షిప్పు సంపాదించాను. సీమకు వెళ్ళాను. అక్కడ చదువుకుంటూ, చదువు ముగిసిన తరవాత ఉద్యోగంచేస్తూ గడిపిన ఏడెనిమిదేళ్ళలోనే నాకు వివాహమైంది. భార్య మార్గరేట్ అనుకూలవతి. బిడ్డలు కలిగారు. వాళ్ళూ బుద్ధిమంతులు. అప్పటి కింకా దేశంలో బ్రిటిష్‌వారి హయాం కొనసాగుతూంది. తిరిగివచ్చేసరికి నాకోసం ఒక ఉన్నతోద్యోగం కాచుకుని ఉంది. ఆ ఉద్యోగం చేస్తూ నిండుగా రెండు దశాబ్దాలపాటు ఉత్తరదేశంలో ఉండిపోయాను. ఉద్యోగ విరమణ చేయవలసిన వయస్సు వచ్చింది. చివరిరోజులు ప్రశాంతంగా గడపడానికి, నా అభివృద్ధికి వెలుగుబాటలు చూపిన ఈ నగరాన్నే ఎన్నుకున్నాను. ఇదే నా ఇల్లు! ఇంతకుమునుపు చూశావుగా, అదే నా కుటుంబం! చెప్పి ముగిస్తున్నానే, ఇదే నా జీవితకథ!"

అపూర్వమైన విచిత్రానుభవం ఒకటి ఆవహించి నట్టుగా నా మనను చైతన్యాన్ని కోల్పోయింది. నేను కూర్చున్న గది అప్పుడు నా పాలిటి కొక అంతరిక్ష నౌకలా భాసిస్తుంది. ఆ నౌక నన్ను గతంలోకి తీసుకువెళ్ళింది. కొద్ది నిమిషాల్లో అనేక సంవత్సరాల గత వృత్తాంతాలను వెండితెరలా నా మనోనేత్రం ఎదుట సాక్షాత్కరింపజేసింది!

"బాయ్, బాయ్" అంటూ జాకబ్‌ను పిలిచారు దేవబంధుగారు. గుక్కపట్టి రెండుగ్లాసుల మంచి నీళ్ళు తాగేశారు. ముఖంపైన కమ్ముకున్న స్వేదబిందువులను తుడుచుకుంటూ మళ్ళీ వాలుకుర్చీలో కూర్చున్నారు.

"కానీ నువ్వు నన్ను అపార్థం చేసుకోగూడదు, రాజశేఖరం! నిన్నిక్కడికి పిలిపించింది నా జీవితగాథను వర్ణించి, ఆశ్చర్య చకితుణ్ణి చెయ్యడానికి కాదు."

ప్రశ్నార్థకంగా ఆయనవైపు చూస్తున్నాను.

"బడబాగ్నిలా నా హృదయంలో దాగిఉన్న ఆవేదన వెళ్ళబోసుకోవాలని..."

"మీ కావేదనా? ఎందుకూ?"తెల్లబోతూఅడిగాను.

"చెబుతున్నాను. రాత్రుళ్ళలో నిద్రపడుతుంది. తెల్లవారుజామున మేల్కొంటాను. ఆ మేల్కొన్న మొదటి క్షణంలో నాకు నేను దేవబంధునని అనిపించదు. చదువుల్ని సాధించానని, విదేశాలకు వెళ్ళివచ్చానని, మార్గరేట్‌కి మొగుణ్ణని జ్ఞప్తికి రాదు. చింతలపల్లిలో అరు బయట వేసుకున్న నులకమంచంమీద లేచి కూర్చున్నట్టు తోస్తుంది. ఆ చింతలపల్లివారి ఊహల్లో నేను బైరాగిని. ఇడ్లెన్నూ అమ్ముకునేవాణ్ణి. ఇంకా మాట్లాడితే బస్‌స్టాండులో కూలీని. కానీ ఈ శరీరంలోని జీవాత్మ నేను ఆదమరిచినప్పుడల్లా ఆ చింతలపల్లి పరిసరాల్లో సంచరించడానికి వెళ్ళిపోతుంది. విరూపాక్షమ్మగుడి ఎదుట రాతిస్తంభాల మధ్యన ఉన్న ఉయ్యాల, దళవాయి నరసన్నగారి తోటలో జామ పళ్ళు, వీరారెడ్డిగారి పొలాల్లో చెరుకుగడలు, అనంతరాయునిచెరువులోతామరపువ్వులు అవన్నీ జ్ఞప్తికొస్తాయి. అక్కడి మనుషులు కళ్ళల్లో మెదిలినట్టే ఉంటారు. ఎందులో ప్రయాణంచేస్తున్నా, ఎక్కడికి వెళ్ళినా నా చూపులు ఎవరికోసమో గాలిస్తున్నట్టుంటాయి. అంతెందుకు, రాజశేఖరం, ఈ రోజు సాయంకాలం రోడ్డుపైన నువ్వు కనిపించేసరికి శేషాద్రి ఛాయలు నీలో కనిపించడంతో, నిజంగా ఆ శేషాద్రే వచ్చి నా ఎదుట నిల్చున్నాడేమోనన్న భ్రమ కలిగింది.నేనుచదువుకున్నాను. ఉన్నతోద్యోగం చేశాను. డబ్బు సంపాదించాను. దేశాలు తిరిగాను. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే లోకం మానవుడి కందివ్వగలిగిన సుఖాలన్నింటినీ చూరలాడాను. కానీ నా అంతరాంతరాల్లో దాగిఉన్న ఒకే ఒక గాఢమైన ఆకాంక్ష వ్యక్తంచేయనా, రాజశేఖరం! కళ్ళు మూసేలోగా... ఒకసారి చింతలపల్లికి వచ్చి మన చింతలేటిలో ఒక చిన్న చెలమ తీసి, అందులోని తియ్యటి నీటిని కడుపు నిండుకు తాగేయాలని ఉంది. ఆ కోరిక నెరవేరుతుందో, నెరవేరదో. . ."

చింతలపల్లికి కరెంటు వచ్చింది. ముందు కరెంటు వచ్చి వెనువెంటనే పంపుసెట్లు దిగాయి. కొత్తబావులు తవ్వారు. పాత బావుల్ని లోతుచేశారు. భూమితల్లి కడుపులోని అట్టడుగు ఊట దారుల్నిగూడా శోధించి పారేశారు! ఇప్పుడు చింతలేటిలో చెలమదీస్తే, అందులో ఇసకేగానీ నీళ్ళూరవని ఆనాటి ఆంజికీ తెలియదు, ఈనాటి దేవబంధుగారికీ తెలియదు! ★